

۲-۱- تولید ناخالص داخلی

ترتیب سهمی معادل ۱۱/۰، ۳۱/۰، ۱۱/۴ و ۴۶/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی (به قیمت‌های جاری) را به خود اختصاص دادند. بررسی تحولات بخش کشاورزی در سال ۱۴۰۱ نشان‌دهنده افزایش عملکرد تولید در بیشتر زیربخش‌های این گروه نسبت به سال ۱۴۰۰ می‌باشد که در نهایت منجر به افزایش ۳/۷ درصدی ارزش افزوده گروه «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری» نسبت به سال قبل از آن شد. عملکرد مثبت این بخش در سال ۱۴۰۱، منجر به افزایش سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی از ۱۰/۹ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۱۱/۰ درصد در سال ۱۴۰۱ شد.

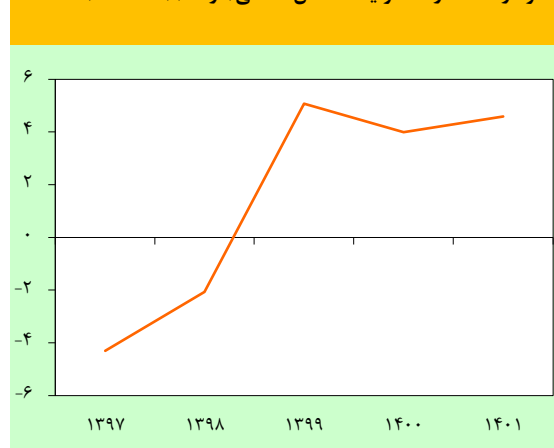
جدول ۲-۱- عملکرد تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی
(به قیمت‌های ثابت ۱۴۰۰) (درصد تغییر)

سال			
	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹
کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری	۳/۷	-۴/۳	۲/۶
نفت و گاز	۹/۶	۱۳/۹	۱۱/۳
صنایع و معادن	۸/۹	۲/۷	۱۲/۱
خدمات	۱/۲	۵/۷	۰/۵
تولید ناخالص داخلی	۴/۶	۴/۰	۵/۱
تولید ناخالص داخلی بدون نفت	۴/۲	۳/۴	۴/۷

در گروه «صنایع و معادن»، با وجود تداوم فشار شدید ناشی از تحریم‌های همه‌جانبه و مشکلات ایجاد شده از این محل برای بنگاه‌های صنعتی و معدنی (نظیر افزایش هزینه‌های تولید و محدودیت در تامین مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای مورد نیاز)، ارزش افزوده این گروه در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن با رشدی معادل ۸/۹ درصد همراه بود. همچنین، سهم ارزش افزوده گروه «صنایع و معادن» از تولید ناخالص داخلی از ۳۳/۶ درصد

در سال ۱۴۰۱، تولید ناخالص داخلی نسبت به سال ۱۴۰۰ با افزایش روبه‌رو شد. در سال مورد گزارش، تولید ناخالص داخلی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰) نسبت به سال ۱۴۰۰ با افزایش ۴/۶ درصدی همراه بود؛ که تحت‌تاثیر بهبود نسبی در عملکرد گروه‌های «صنایع و معادن» و «خدمات»، تولید ناخالص داخلی بدون احتساب نفت و گاز در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال قبل از آن رشدی معادل ۴/۲ درصد را به ثبت رساند.

نمودار ۲-۱- رشد تولید ناخالص داخلی (درصد) (۱۴۰۰=۱۰۰)

مروری بر عملکرد بخش‌های مختلف اقتصادی در سال ۱۴۰۱، نشان می‌دهد که ارزش افزوده گروه‌های «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری»، «نفت و گاز»، «صنایع و معادن» و «خدمات» (به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰) در مقایسه با سال ۱۴۰۰ به ترتیب معادل ۳/۷، ۹/۶، ۸/۹ و ۱/۲ درصد افزایش یافتند. در سال ۱۴۰۱، گروه‌های «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری»، «صنایع و معادن»، «نفت و گاز» و «خدمات» به

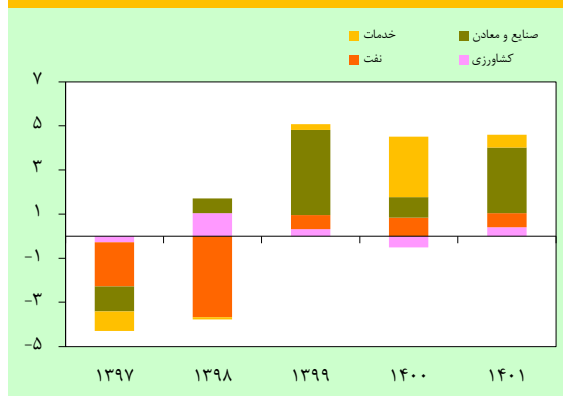
فصل ۲ تولید و هزینه ناخالص داخلی

مجموع طی سال ۱۴۰۱، ارزش افزوده این بخش نسبت به سال قبل از آن معادل ۰/۳ درصد افزایش یافت.

ارزش افزوده گروه «خدمات» که بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی (۴۶/۶ درصد) را در سال ۱۴۰۱ به خود اختصاص داد، معادل ۱/۲ درصد افزایش داشت که عمدتاً ناشی از افزایش در عملکرد بخش‌های «عمده فروشی، خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه موتوری»، «حمل و نقل و انبارداری»، «فعالیت‌های املاک و مستغلات» و «فعالیت‌های مالی و بیمه» بود. در سال مورد بررسی، ارزش افزوده بخش‌های «اداره عمومی، دفاع و تامین اجتماعی»، «آموزش»، «فعالیت‌های اداری و خدمات پشتیبانی»، «هنر، سرگرمی، تفریح، ورزش و سایر فعالیت‌های خدماتی» و «بهداشت و مددکاری اجتماعی» نسبت به سال قبل از آن کاهش یافتند. با توجه به مثبت بودن رشد سایر بخش‌های این گروه، در نهایت ارزش افزوده گروه خدمات طی سال ۱۴۰۱ معادل ۱/۲ درصد افزایش داشت.

ارزش افزوده گروه «نفت و گاز» که در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن با افزایشی معادل ۱۳/۹ درصد همراه شده بود؛ نیز طی سال ۱۴۰۱ معادل ۹/۶ درصد افزایش داشت. بر این اساس، سهم ارزش افزوده گروه «نفت و گاز» از تولید ناخالص داخلی، از ۶/۶ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۱۱/۴ درصد در سال ۱۴۰۱ افزایش یافت.

نمودار ۲-۲- سهم بخش‌های اقتصادی در رشد تولید ناخالص داخلی (واحد درصد) (۱۴۰۰=۱۰۰)

در سال ۱۴۰۰ به ۳۱/۰ درصد در سال ۱۴۰۱ رسید. تحولات زیرمجموعه گروه «صنایع و معادن» طی سال مورد گزارش نشان می‌دهد، ارزش افزوده بخش‌های «استخراج معدن»، «صنعت»، «تامین برق، گاز، بخار و تهویه هوا»، «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه» و «ساختمان» نسبت به سال ۱۴۰۰ از رشد مثبت برخوردار بودند.

در سال ۱۴۰۱، از میان بخش‌های اصلی زیرمجموعه گروه «صنایع و معادن»، ارزش افزوده بخش «صنعت» نسبت به سال قبل از آن با رشد ۱۰/۰ درصدی همراه بود. در خصوص تحولات بخش «صنعت» می‌توان به رشد ۹/۶ درصدی شاخص کل تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی (با اختصاص سهم حدود ۷۰ درصد از ارزش افزوده بخش صنعت) در این سال نسبت به سال قبل از آن اشاره کرد که عمدتاً ناشی از رشد مثبت صنایع «تولید فلزات اساسی»، «تولید مواد و محصولات شیمیایی» و «تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم‌تریلر» بود. ارزش افزوده بخش «معدن» در سال ۱۴۰۱، در مقایسه با سال قبل از آن با افزایش ۱۶/۸ درصدی همراه بود که دلیل اصلی آن، افزایش رشد ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور بود.

همچنین، به واسطه افزایش تولید برق و تامین گاز در سال ۱۴۰۱، ارزش افزوده بخش «تامین برق، گاز، بخار و تهویه هوا» رشدی معادل ۲/۲ درصد را در مقایسه با سال قبل از آن تجربه کرد. ارزش افزوده بخش «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه» نیز در این سال با رشد ۱/۴ درصدی روبه‌رو شد که عامل اصلی آن بهبود عملکرد تولید آب در مناطق شهری و روستایی بود.

در بخش «ساختمان» نرخ رشد ارزش افزوده ساختمان‌های خصوصی به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰ در حدود ۱/۳- درصد برآورد شد. بدین ترتیب، با احتساب رقم مذکور و همچنین افزایش رشد ارزش افزوده ساختمان‌های دولتی، در

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۱

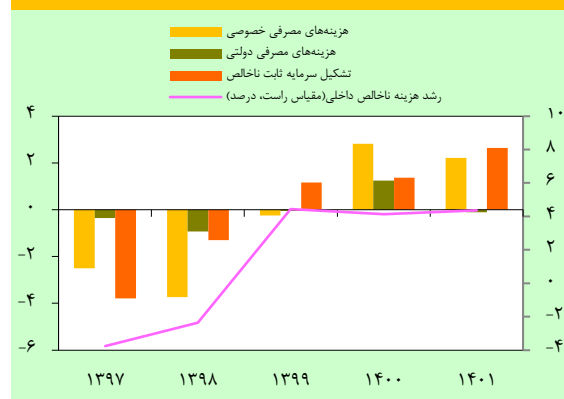
در سال مورد بررسی، واردات کالاها و خدمات نسبت به سال قبل از آن به میزان ۸/۸ درصد افزایش یافت. همچنین در سال ۱۴۰۱، صادرات کالاها و خدمات معادل ۷/۷ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یافت.

جدول ۲-۲- عملکرد هزینه ناخالص داخلی

(به قیمت‌های ثابت ۱۴۰۰) (درصد تغییر)

سال	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	
هزینه‌های مصرفی خصوصی	۵/۳	۶/۵	-۰/۵	
هزینه‌های مصرفی دولتی	-۰/۸	۹/۰	-۰/۳	
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	۹/۲	۴/۵	۴/۶	
هزینه ناخالص داخلی	۴/۴	۴/۱	۴/۴	
درآمد ملی	۸/۹	۲۷/۹	۰/۳	

نمودار ۲-۳- سهم اقلام هزینه در رشد هزینه ناخالص داخلی (واحد درصد) (۱۴۰۰=۱۰۰)

۲-۲- هزینه ناخالص داخلی

در سال ۱۴۰۱، هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰ معادل ۴/۴ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یافت. بررسی مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده هزینه ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۱ نشان‌دهنده افزایش هزینه‌های مصرفی در بخش خصوصی و کاهش هزینه‌های بخش عمومی در مقایسه با سال قبل از آن است.

در سال مورد گزارش، «هزینه‌های مصرفی خصوصی» که عمدتاً شامل هزینه‌های مصرف نهایی خانوارها است و بر مبنای نتایج برآورد بودجه خانوار، رشد جمعیت و نرخ تورم محاسبه می‌شود، نسبت به سال قبل از آن ۵/۳ درصد افزایش یافت. همچنین در این سال، هزینه‌های مصرفی دولتی در وزارتخانه‌ها و موسسات وابسته، شهرداری‌ها و سازمان تأمین اجتماعی بر مبنای رشد تعداد کارکنان و پرداخت اعتبارات هزینه‌ای دولت در مقایسه با عملکرد سال قبل از آن معادل ۰/۸ درصد کاهش یافت.

در سال ۱۴۰۱، «تشکیل سرمایه ثابت ناخالص» نسبت به سال قبل از آن ۹/۲ درصد افزایش یافت. در این میان، به دلیل افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کالاهای سرمایه‌ای تولید داخل و با وجود کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در بخش «ماشین‌آلات» در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن با افزایش ۱۴/۷ درصدی همراه بود. در بخش «ساختمان» نیز با توجه به رشد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های مناطق روستایی و بهبود فعالیت‌های عمرانی دولت و شرکت‌های دولتی، با وجود کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های مناطق شهری، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در این بخش طی سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن ۳/۵ درصد افزایش یافت.